

Del af Slesvig, som var sikret for Kolera, saaledes, at det var den Del, der laa nord for Linien fra Glensborg til Tønder, er det naturligtvis mere eller mindre vilkaarligt, men jeg skal dog bemærke, at der har vist sig Koleraanfælde i den sydlige Del af Slesvig og i Holsten. Der har saaledes vist sig Kolera dels i Kiel, og der i et ikke saa ganske lille Antal Tilfælde, dels ogsaa med Gjderen paa den sydlige Side, og dels endelig ogsaa i Byen Slesvig saa vel som paa et Sted paa Vestsiden. Derimod havde der ikke vist sig Koleraanfælde inden for den Grænse, som jeg tillod mig at angive, og som naturligtvis maa tages i store Træk. Jeg kan derfor være enig i, at man ikke skal anvende den store Beføstning paa Anlæg af et Karantæneetablisement paa Grænsen, men at man, for saa vidt man anser Afspærring for nødvendig, hellere bør iværksætte den paa lignende Maade og i lignende Form, som det skete sidste Aar. Jeg kan derfor ogsaa gaa ind paa Endringsforslaget under Nr. 2.

Hvad de Bemærkninger angaa, som ere fremkomne fra den ærede sidste Taler, have de jo ikke givet sig Udtryk i Endringsforslag, og den ærede Taler staa ogsaa isoleret i Udvalget. Jeg kan derfor ikke finde mig foranlediget til just at dvæle længe ved disse Bemærkninger. Jeg kan dog ikke undlade at bemærke, at den ærede Talers Foredrag efter min Mening var fuldt af saa mange Misforstaaelser og saa mange urigtige Paastande, at der vilde kræves adskillige Timer til at imødegaa det — Jeg skal først bemærke, at alle de Betragtninger, som den ærede Taler anstillede over de Banskæligheder ved eller Umuligheden af Karantæneforholdsreglers Gennemførelse i Tilfælde af, at der kommer Skibe, hvorpaa der er kolerafyge, hertil, ikke ramme Karantænesystemet alene, thi akkurat de samme Ulemper kunne indtræde, hvis det System skal bruges, som Sundhedskollegiet mener, man bør bruge, nemlig Estershynssystemet. Sættes dette i Værk, indtræde de samme Banskæligheder. Skibet skal ganske vist ikke ligge nogle Dage, men derfor kan det jo godt træffe, at der er fyge om Bord, som lide af Kolera, og alle disse Spørgsmaal, om hvad der skal gøres med de syge, døde og raske om Bord, fremkomme da paa samme Maade, naar vi have Estershynssystemet, som, naar vi have Karantænesystemet. Det er ikke Spørgsmaal, vi blive fri for, fordi vi indstranke os til det saakaldte Estershyn og ikke have den egentlige Karantæne. — Dernæst vil jeg ganske i Almindelighed gøre den Bemærkning, at

jeg ikke opfatter den sagkyndige Medvirkning, hverken i Administrations- eller Retsjaeger saaledes, at de sagkyndiges Skøn indeholder noget bindende. Det indeholder kun noget bindende, saa længe de sagkyndige bevæge sig paa de rent lægevidenskabelige Forudsætningsers Gebet, men ikke, naar de komme ud derover. Og overhovedet naar de komme ud over de strengt tekniske Forudsætninger, fordrer jeg, at de sagkyndige Autoritetens Erklæring skal være saaledes, at den kan forstaaes af den sunde Mennekesforstand, og saaledes, at den kan forstaaes af mig, naar jeg skal anvende den. Retterne forlange det samme, naar det er Retterne, der skulle anvende den. Dersom de sagkyndige ikke kunne gøre deres Paastande indlysende for mig, eller dersom det er mig klart, at de hvile paa Antoksebenker, kan jeg virkelig ikke anse mig for bunden derved. Og saaledes har jeg tilladt mig i de Bemærkninger, som findes i Tillæg 3 i Betænkningen, at gøre nogle Indvendinger mod de sagkyndiges Opfattelse. Jeg har saaledes blandt andet under Nr. 2 bemærket, og det kan jeg ikke undlade at fastholde — for øvrigt forekommer det mig ikke, at den ærede Taler, der sidst havde Ordet, medsendte mig deri — at der i et Land som Danmark ikke er noget mere hverken urimeligt eller uudsjortligt i en Landkarantæne end i en Søkarantæne. Begge Dele maa fornødtvis staa og falde med hinanden. Hvad angaar den praktiske Menlighed af at afspærre Grænsen, er det noget, man ikke kan komme bort fra. Thi ogsaa i det, som Sundhedskollegiet anbefaler, forudsættes en Afspærring af Grænsen. En saadan Afspærring fandt Sted i Sommer og dertil benyttedes naturligtvis militær Vistand. Den benyttedes sidste Gang, Afspærringen fandt Sted, og den maa ogsaa benyttes næste Gang. Men en Afspærring af Grænsen er nødvendig, selv om man vil følge den Anvisning, som Sundhedskollegiet har givet. Den gaar ganske vist ud paa ikke at etablere en Afspærring af hele Grænsen, men at tillade Folk at komme over Grænsen paa 4 eller 5 Steder. Men denne Forudsætning, at Folk ikke have Lov at passere Grænsen uden paa 4 eller 5 Steder, kan ikke iværksættes uden at hele Grænsestrækningen maa bevogtes, og uden at der maa finde akkurat de samme Bevogtningsforanstaltninger Sted, som naar Grænsen helt afsluttes. Det er en Banskælighed, som man ikke kommer bort fra ved at følge de Betragtninger, som opstilles af Sundhedskollegiet.

Jeg skal dernæst i Anledning af den Brug, som den ærede sidste Taler gjorde af et Skrift, idet han paaberaabte sig et Skrift